

ДО ПИТАННЯ СИНЕРГЕТИЧНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Коломієць С.В. *, к.ф.-м.н., доц.

Рудова К.Є., студ.

ДВНЗ “Українська академія банківської справи Національного банку України”

* *s_kolomiets@mail.ru*

Швидкість змін, які відбуваються в умовах глобалізації, швидкість оновлення знань, зростання обсягів інформації настільки значна, що вимагає від кожного індивіда нового світогляду та якісно нових підходів до аналізу процесів розвитку суспільства, процесів взаємодії природи і суспільства. На думку багатьох дослідників, роль *нового світоглядного орієнтиру* може відігравати *синергетика* – загальна теорія самоорганізації та еволюції складних систем. Ідеї та принципи синергетики є тим фундаментом, на основі якого відбувається розуміння законів розвитку сучасного складного, нелінійного світу.

Синергетика обґрунтовує основоположний висновок про те, що переважна більшість систем у природі та суспільстві – це складні, відкриті, нелінійні системи, які безперервно взаємодіють за певними принципами.

Самоорганізація в складних відкритих системах не дає можливість встановити над ними чіткий контроль, унаслідок чого таким системам не можна нав'язати шляхів розвитку. Управління такими системами може розглядатися лише як процес впливу на виникаючі процеси їхнього розвитку, врахування спонтанних та самоорганізуючих аспектів у ході прийняття управлінських рішень.

Провідна роль у становленні синергетичного світогляду належить освіті. Освіта має стати провідником змін, донести до індивіда та суспільства ідеї сучасної наукової парадигми, забезпечити умови для становлення нового світогляду особистості, розвитку нелінійного мислення, цілісного погляду на світ.

На наш погляд, особливої уваги потребує синергетична освіта майбутніх економістів, оскільки знання законів самоорганізації сприяє більш глибокому розумінню функціонування таких складних, нелінійних, відкритих систем як суспільство та його підсистеми.

Універсальність методів синергетики як теорії нелінійних коливань, дозволяє вивчати економічні об'єкти на підставі побудови та аналізу нелінійних динамічних математичних моделей, з'ясувати причини виникнення автоколивань, параметричних процесів, динамічного хаосу. Для оволодіння синергетичною методологією майбутнім економістам важливо зрозуміти сутність таких понять як біфуркація, граничний цикл, аттрактор, фрактали, детермінований хаос тощо.

Із метою ознайомлення студентів з основними ідеями синергетики як сучасної наукової парадигми, з синергетичною методологією дослідження соціально-економічних систем, на кафедрі вищої математики та інформатики ДВНЗ «УАБС НБУ» працює науковий гурток «Синергетика та економіка».

Досвід роботи гуртка свідчить, що ознайомлення студентів, починаючи з першого курсу, з основними поняттями теорії динамічних систем, елементами якісної теорії диференціальних рівнянь, теорії біфуркацій, з математичними моделями, які застосовуються при дослідженні соціально-економічних процесів, сприяють не лише розвитку стійкого інтересу до вивчення математики, потреби в самоосвіті, а насамперед, становленню нового бачення світу, розумінню законів еволюції, перспектив розвитку складноорганізованих систем.

Література:

1. Рудова К.Е. Математические модели демографических процессов/ К.Е. Рудова // III Міжнародна студентська науково-практична конференція «Проблеми і перспективи розвитку сучасної економіки»: збірник тез доповідей III Міжнародної студентської науково-практичної конференції, 26–27 квітня 2013 р. – Севастополь: СІБС УАБС НБУ, 2013. – С.506 – 508.

Електронні засоби та дистанційні технології для навчання протягом життя : тези доповідей X Міжнародної науково-методичної конференції, м. Суми, 13–14 листопада 2014 р. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – С. 97-98.